

MAGYAR LAPOK

Magyar Lapok
Budapest VII.

XI. évfolyam, 282 (3146) szám

KERESZTENY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12-27.

Visszavonhatatlanul új szakaszba jutottak a német-francia tárgyalások

Laval ismeretlen céllal indult el Párizsba. Petain válasza Hitlerhez tisztázta a még fennálló nehézségeket

Vichyből jelentik: (MTI) Az Interinf jelenti: Mint itteni illetékes körökben kijelentették, Laval kedden valószínűleg elhagyja Vichyt, ismeretlen céllal elutazik.

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A brit hírszolgálat közlése szerint az Egyesült Államok moszkvai nagykövete, aki jelenleg Washingtonban tartózkodik, Roosevelt elnökkel folytat tanácskozásokat Washingtoni politikai körökben Standley nagykövetnek a Szovjet Unióba való közbüben álló visszatéréséről beszélnek.

Genf. (MTI) A Német TI jelenti: Mint Londonból jelentik, a Daily Mail newyorki értesítése szerint az angol és amerikai kormányoknak szándékában áll magasrangú diplomátákat küldeni Eisenhower tábornok

főhadiszállására, akik politikai tanácsadóként működnek a tábornok mellett. A lap ezzel kapcsolatban rámutat arra, hogy Litvinov felvilágosítást kért Washingtonban Darlanra vonatkozólag.

Csak Petain és Laval köthet megállapodást Németországgal

Vichyből jelentik: (MTI) Az OFI jelenti: A francia politikai helyzet lényegesen tisztázódott annak a válasznak következtében, amelyet Petain tábornagy Hitler vezér és kancellár levelére adott. Rendezerint jól tájékozott körökbe úgy tudják, hogy a francia-német tárgyalások hamarosan új szakaszba jutnak. Emlékeztetnek arra, hogy Laval kormányfő ismeretlen céllal utra kelt. A jelek arra mutatnak, hogy fontos tárgyalások állanak küszöbön. Ezzel kapcsolatban utalnak arra, hogy hivatalos német körökben egyedül Petain államfőt és Laval kormányfőt tartják olyan személyeknek, akik Franciaország nevében illetékesek megállapodásokat kötni Németországgal.

vasárnap is folytak és élénk küzdelmekre került sor. Ezeket a hadműveleteket a derűs napos idő és a nem nagy hideg kedvezően befolyásolták.

Magyar rohamcsapatok nagy sikerei a Don mellett

Berlin. (MTI) Az Interinf jelenti: A Nemzetközi Tájékoztató Iroda jelenti a keleti harcterről: Magyar kötelek a Don arcvonal közepso szakaszán éppen úgy, mint szombaton, vasárnap is mérész rohamcsapatmádásokkal erős bolsevista harciállásokat göngyölítettek fel. Megtiszítottak 26 bolsevista kiserödöt és 22 védelmi

berendezést, melyeknek legénységét leküzdötték. A Don közepso folyása mentén az olasz és magyar légierök különösen sikeres tevékenységet fej tettek ki. Lelőttek két bolsevista gépet majd mélyrepüléssel tüzfegyverekkel jelentös veszteséget okoztak a bolsevistáknak.

1568 páncélkocsit veszített a Szovjet 29 nap alatt egy hadsereg szakaszán

Kaukázus vidékén a német csapatok visszaverték több ellenséges támadást. Egyéb szakaszokon még tartanak az igen elkeseredett harcok az erős ellenséges csapatokkal.

Német páncélos hadosztályok Stalingrádtól délnyugatra: nagy szovjet erőket vertek szét, és az ellentámadásokat megghusították. Az ellenség 20 páncélost veszített. Az utöbbi napokban német csapatok a Kalmük-pusztán az ellenség hátába nyomultak és sok foglyot ejtettek.

A doni arcvonalon olasz csapatok megint visszaverték az ellenséges támadásokat az ellenségnek véres veszteséget okozva. A német légvédelem 25 repülőgépet lelött. Négy saját gépünk elveszett.

Kalinin és az Hmen-tó szakaszán a

harcok tovább folynak. Német csapatok visszaverték a szovjet kísérleteit és 31 páncélost megghusítottunk. November 25 óta a szovjet csak egyik hadseregünk szakaszán 1568 páncélkocsit veszített. Német csapatok Volhovnál és a Ladoga-tónál szétrombolták a szovjet harciállást. Német harci gépek a mára virradó éjjel bombázták Murmanszk városát és kikötőjét.

Bern. (MTI) A Stefani jelenti: A Journal de Neuchatel a svájci területre dobott angol bombákkal kapcsolatban erélyes magatartást követel a semlegességet meg kell védeni. Minden országot csak olyan mértékben tartanak tiszteletben, amennyire kész érdekeit és függetlenségét minden körülmények között megvédeni.

Az emberi szabadság

— Szemelvények Serédi Jusztinián bíboros hercegprímás beszédéből

Az emberi jogok között egyik legértékesebb jog az emberi szabadság, amelyért az emberiség sok ezer éves története során talán a legtöbb küzdelem folyt és folyik most is, mert, amilyen természetesnek látja az ember, hogy a szabadságot magának megszerezze, annak birtoklását és használatát pedig biztosítsa: éppen olyan természetesnek tartja azt is, hogy a szabadságot embertársaitól elvegye, vagy őket annak birtoklásában és használatában korlátozza, más szóval, hogy őket valóságos rabszolgaságba döntse, illetve u. n. szervilizmusba kényszerítse.

Milyen más ezzel szemben Krisztus egyházának tanítása, melyet Szent Pál apostol olyan fenséges szavakkal hirdet, mikor a Rómaiakhoz írt levelében a teremtmények romlásával szemben az Isten fiaiak szabadságát hangoztatja. Az erkölcsi rossz választására nem terjed ki a szabadság, amint Szent Pál a galataiakhoz írt levelében világosan hirdeti: „Ti szabadságra vagytok hivatva. Atyámfiai, csakhogy a szabadságot ne adjátok alkalmul a testnek, hanem a Lélek szeretete által szolgáljatok egymásnak.”

Krisztus egyháza egyéni és kollektív vonatkozásban kezdettől fogva hirdette az emberi szabadságot. Minthogy a szabadság legsúlyosabb sérelme a valóságos rabszolgaság és szervilizmus, azért Szent Pál tanítása szerint Krisztus egyháza is mindkettőnek hadat üzent. Ehhez képest az egyházi életben nem tesz különbséget rabszolga és úr, egyszerű és előkelő között, mert mindkettőben Isten fiait látta, akiket, mint Isten teremtményeit, Istenből való egyforma származásuk, egyforma emberi természetük, egyforma életfunkcióik, valamint azonos természetes és természetfeletti céljuk miatt, továbbá, mint a közös menygyei Atya gyermekei, egymás között pedig testvéreket, valóságos egyenlőséget, egyforma jogok és egyforma szabadság illeti meg.

Valóban az egyház a papi rend felállításánál, a püspöki méltóság osztogatásánál, vagy a legfőbb pápai méltóság betöltésénél sem a fajt, sem a nemzetséget, sem a születési előjogokat, sem a vagyoni cenzust nem tekinti, hanem csak a hivatást és rátermettséget. Ezért az egyház papjai, püspökei és pápai között igen sokan voltak és az előbbieket között most is vannak, sőt a többséget alkotják olyanok, akik egyszerű vagy szegény ember gyermekei voltak s akik később igen sokszor akár esetekint, akár alapítványaikon keresztül — intézményesen, a saját vagyonukból számtalan szegény család gyermekeit kiemelték egyszerű sorsukból és magasabb társadalmi vagy gazdasági elhelyezkedést tettek lehetővé számukra, amivel üdvös társadalmi kiegyenlítő és felfrissítő munkát is végeztek.

Azért azok, akik most minálunk mindent népinck neveznek, amit azelőtt

úgy mondtunk, hogy magyar, és akik papságunk népi jellegét szeretnék letagadni, hogy annál könnyebben szembeállíthassák a néppel: jól tennék, ha megfontolnák, hogy származása szerint népből, mert magyarabb nincs, mint a mi papságunk. De jól tennék azok a szegény félrevezetett emberek, akik Krisztus egyházával és annak papságával dívatból szembehelyezkednek, ha észrevennék, hogy ezzel saját maguk és gyermekeik, illetve egyszerű magyar testvéreik kulturális, társadalmi és gazdasági életmódozása ellen hadakoznak, és csak saját jobb jövőjüket akadályozzák, mert a magyar papság példaadó nagylelkűségét hajosan fogják a saját jövendelmük terhére gyakorlatba venni azok, akik annak a népiességét olyan könnyen kétértelművé hozzák.

Hogy már most a katolikus egyház mind egyéni, mind kollektív vonatkozásban, vagyis mind fizikai, mind pedig az erkölcsi személyeket illetően mennyire elismeri, hirdeti, biztosítja és védelmébe veszi az emberi szabadságot, azt a most hatályban lévő egyházi törvénykönyv számtalan régi jogforrással alátámasztott kánonjainak nemcsak általános, hanem részletes rendelkezései is meggyőzően bizonyítják.

Szellemi javainkra, nevezetesen a tudományok megszerzésére és művelésére vonatkozó szabadságunkat azzal támasztja alá az egyház, hogy kezdetől fogva hirdeti, hogy neki vele született joga van mindenféle irányú és foku iskolákat alapítani és fenntartani, úgy, hogy híveinek lehetőségét nyújthasson ilyen iskolák látogatására. Isten akaratára szerint.

Különösen örökösdi Krisztus egyháza, hogy alattvalói teljesen szabadon köthessék meg szentségi házasságukat. Az

erényes házasságon belül pedig biztosítja az egyház a feleknek a hitvestársi jogok gyakorlására vonatkozó szabadságát. Ezért elítéli és szigorúan tiltja a sterilizációt.

De a kánonjog nemcsak a fizikai, hanem az erkölcsi személyek szabadságát is elismeri, hirdeti, biztosítja és védelmébe veszi.

Valóban Krisztus rendelése alapján a kánonjog is megállapítja, hogy az Anyaszentegyháznak minden földhatalomtól függetlenül szabadságában áll az Evangéliumot az egész világon hirdetni, keresztelni s ezzel az egyházba új tagokat beiktatni, azt terjeszteni és fennmaradását biztosítani. Ugyancsak szabadságában áll minden rendű és foku iskolákat, továbbá szemináriumokat nyitni és fenntartani, valamint ezekben és bármely más iskolában a hit- és erkölcsi igazságokat tanítani, végül hit- és erkölcsi szempontból bármilyen iskolákat ellenőrizni. Hogy híveitől távol tartsa a hit- és erkölcsellenes vagy egyébként veszedelmes nyomdatermékeket, ezekre nézve szabadon elrendelheti az előzetes cenzúrát és megtilthatja a már kinyomtatott sajtótermékeket, amit különben manapság az államok maguk szempontjából szintén megtesznek. Krisztus egyháza saját célján belül szabadon létesíthet különböző kulturális, vallási és szeretetintézményeket is. Ugyancsak a saját céljaira a világi hatóságoktól függetlenül vehet ki adót, valamint vele született joga van világi hatalomtól függetlenül szerezhet, megtarthat és kezelhet ingatlanokat és ingatlant.

Végül az Egyház alátámasztja és védi az államok szabadságát is. Tiszteletben tartja, sőt lelkiismeretben is kötelezőnek hirdeti ezek törvényeit, ha az evangéliumi tanításra alapuló keresztény val-

Gárdonyi Géza halhatatlan regényének filmváltozata
Isten rabjai
Főszerepben: Bulla Elma, Szilassy László, az APOLLO-ban
Erdősök kezdete 5. 5 és 7.15

Belvárosi
Rákóczi induló
Főszereplők: Jávor Pál, Turay Ida, Dajka Margit, Kiss Ferenc, Csontos, Halmay Tibor

Nagysikerű magyar vígjáték
Lesz, ami lesz!
Főszereplői: Anja Suli, Vaszary, Mály. aCASINOBAN

lással és erkölcsattal nem ellenkeznek és magának az apostoli Szentegyház fenntartott kiközösítéssel sújtja azokat, akik szabaddkőműves vagy más egyesületbe lépnek, amelyek a törvényes világi hatalom ellen fondorkodnak. Azt kívánjuk ezek után, hogy ugyancsak az Anyaszentegyház elméleti és gyakorlati útmutatása szerint az államok szintén tiszteletben tartsák alattvalóiknak emberi jogaira vonatkozó, valamint más államoknak és az egyház szabadságát is. Kívánjuk ezt azért, mert ez az Isten akaratára, aki azzal, hogy az egyik embernek, az egyik államnak vagy az egyháznak bizonyos szabadságot adott, megköveteli, hogy ezt a szabadságot a többi ember vagy állam, illetve az egyház elméletben is elismerje, gyakorlatban pedig tiszteletben tartsa.

nasi, ugyan felmentette a m. kir. rendőrség vidéki főkapitánysága az élelmiszerjegyvetel kihágása alól, de ezen közbeszólo ítéletet a m. kir. belügyminiszterumban szervezett kihágási tanács 1942. június hó 12-én tartott tanácsülésében megváltoztatta és elvi alapon kimondotta, hogy az élelmiszerjegyek eladói, átruházói éppen úgy, mint a vevője, átvevője az élelmiszerjegy átruházás kihágásában tetteként, a kihágás elkövetőjeként büntetendő.

Megjegyzni kívánom, hogy az I. foku ítélet 1942. évi március 26-án kelt és lévén a benne szereplő terhelt fiatalkorú sajtóközlet, tilalma alatt áll, így közölve nem lett. Az e tárgyban hozott felsőfoku ítéletek ugyanilyen szabály alá esnek.

Megfellebbezte a törvényszék ítéletét Marjalaky Tibor az ismeretes Barátky-féle szalonnaszállítási ügyben

„Az újságírónak kötelessége megírni a valóságot, még ha az a valóság fájt is”, — mondotta a védő a tárgyalás során

Nagyvárad, Saját tud. A törvényszék harmadszori büntetőtanácsa kedden tárgyalta ismét a Marjalaky-Barátky esettípert. A tárgyaláson ezúttal került sor először a tanúk kihallgatására, akiket részben a vád, részben a védelem kívánságára idézett meg a törvényszék. Kihallgatták az ügyben mindazokat a rendőrségi és közlekedési közveket, akiknek annakidején az ügy kezükön keresztül ment. A tanúk kihallgatások során megállapították az a tény, hogy

Barátky Béla hentesmester az elmúlt év őszén engedély nélkül 150 kilogramm zsirszalonnát szállított ki Nagyvárad területéről, éppen abban az időben, amikor a zsir-ellátási nehézségek megkezdődtek a városban.

A kihágásért jogerősen 1000 pengő pénzbírságra ítélték annakidején Barátky Bétát. Ugyének rendőrhírosági tárgyalásakor maga is beismerte, büntetését Barátky azt is beismerte, hogy hosszabb idő óta foglalkozott a szalonna kiszállításával. A szakértők megállapították, hogy Barátky csemege szalonnának leplezte a zsirszalonnát, s azt jóval a hatósági áron felül szálaltazta. Barátky Béla annakidején bele is nyugodott az ítéletbe s a kirótt bírságot is megfizette, csak majd jóval később kérte ügyének újrafelvételét s akkor új szakértők kihallgatása s

előbbi beismerésének visszavonása után felmentő ítéletet kapott.

Barátky ügyéről az Erdélyi Néplap hasábjain az akkori segédzerkesztő Marjalaky Tibor számolt be s ezért a beszámolójaért indított ellene sajtóper rágalmazás címen Barátky Béla.

Marjalaky Tibor a cikkért vállalta a sajtójogi felelősséget s a keddi tárgyalás során ismét ártatlanságát hangoztatta s kijelentette, hogy a cikke kizárólag a köz érdekében írta meg.

Patzkó Elemér dr. képviselőben helyettes Székely Dező ügyvédje-lől vitte a vádlott védelmét. Védőbeszédében kijelentette a többek között, hogy

az újságírónak elhivatott kötelessége a valóságot ismertetni és a köz tudomására hozni akkor is,

amikor az az igazság, az a valóság talán fájt is.

Hangoztatta továbbá a vádlott teljesen érdektelen szerepét.

Índokái alapján a vádlott felmentését kérte.

Az utolsó szó jogán a vádlott arra a körülményre hívta fel a törvényszék figyelmét, hogy a cikkében megjelent esetleges túlzásokat számszakilagosan helyreigazította.

A büntetőtanács hosszabb tanácskozás után hirdette ki az ítéletet. Ítéletben büntetnek, mondja a vádlottat s 500 pengő pénzbírságra, 300 pengő erkölcsi kártérítésre s a perköltségek megtérítésére kötelezte.

Az ítélet ellen úgy a vád, mint a védelem képviselője fellebbezést jelentett be, így az ítélet nem jogerős.

Büntetendő cselekményt követ el az élelmiszerjegyek vevője is

Cáfolatot adott ki a rendőrség a „Nagyvárad” című lap megfélemlítésére alkalmas cikkére

A nagyváradai rendőrkapitányság 939 1942. sajtókönyvi szám alatti közli: „A „Nagyvárad” c. napilap 1942. december 12-iki száma magánforráshól vett értesülést közöl Glück Ágnes és Katrá János élelmiszerjegy értékesítéséről; kihágá-

sával kapcsolatban. Ez a közlemény miután nem tartalmazza — és magánközlemény lévén — nem is tartalmazhatja a tényállást, a maga valóságában, alkalmas a közönség megfélemlítésére. A való tényállás az, hogy Glück Ág-

Rövidesen megkezdik a nagyváradai hetven ágyas turistaszálló építését

Kolozsvarról jelentik: Az erdélyi idegenforgalom fellendítése érdekében a kormányzat az Erdélyrészi Gazdasági Tanács előterjesztése alapján már a múlt év folyamán számos intézkedést

A kereskedelem és közlekedésügyi miniszterium már a múlt év folyamán, de még erőteljesebben az idén megkezdte az idegenforgalmi beruházásokat és támogatásban részesítette a Keletmagyarországi és Erdélyrészi Fürdők Szövetségét és mindazon erdélyi közületeket és egyesületeket, melyek Erdély idegenforgalmának kiépítésében aktív részt vállaltak. Eddig Máramarosziget és Csikszederudn kezdődtek meg szállóépítkezések. Mindkettő teljesen modern szálló, hideg-meleg vizszolgáltatással és központi fűtéssel. Az előbbiben 54 és az utóbbiban 46 ágy áll az utazóközönség rendelkezésére. Megnyitásuk már a legközelebbi hetekben várható.

Kolozsváron már ez év februárjában Székelyudvarhelyen, pedig májusban megnyílt a turista és diákszálló. Tervezték Nagyváradon és Sepeszentgyörgyön egy-egy turista- és diákszálló építését is, 70—70 ágyval, melyek építési munkálatai már ez év karácsonya körül kezdődnek.

HATÓSÁGI ZSIRT BESZOLGALTATÓK FIGYELMÉBE. A Hanga szövleket értesíti a magánfogyasztásra le-lyagott sertések tulajdonosait, hogy a hatósági zsirt beszolgáltatni kötelesszerdán, csütörtökön és pénteken csak délelőtt 9—1 óráig lehet. Kedden szombaton az átvétel szünetel.

Tuniszban tervszerűen folyik a tengelycsapatok előnyomulása

Súlyos utánoótlási gondokkal küzd az északafrikai angolszász haderő

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelenti: A nemzetközi tájékoztató iroda jelenti a tuniszi harcokról. A tengely haderejének hadműveletei valamennyi szakaszon hétfőn is tervszerűen folytak. Az amerikai és angol megszálló csapatok sehol sem tudták megakadályozni a tengely kötelékeinek előnyomulását, hanem mindenhol gondosan kitértek előlük. A tengely haderői, melyek rendszeresen nyomulnak nyugati és délnyugati irányban, eddig sehol sem találtak Darlan, vagy De Gaulle-féle katonasággal. A tökéletes német-olasz felderítés megállapította, hogy az angolszászoknak Tuniszban, valamint Algir keleti részén igen nagy nehézségeik vannak az ellátásban, a legyverkezésben és a szállításban. Azok a veszteségek, melyeket a hajóknak az északafrikai part előtt és az algiri kikötőben történt elsüllyesztése főleg nehézfegyverekben, tehergépkocsikban és más fontos hadianyagban jelent, olyan nagyarányú, hogy a kikötőkben egész csapatok várják az újabb felszerelést. Különösen súlyosan éri az angolszászokat a légihaderőben, valamint az utánpótlásban elszenvedett veszteség.

Moszkva ragaszkodik a Japánnal kötött semlegességi egyezményhez

Tokióból jelenti: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A császári főhadiszállás közleménye szerint japán repülőgépek december 5-én és 10-én megtámadták Chittagongot. Két ellenséges szállítóhajót elsüllyesztettek, 10-et súlyosan megrongáltak, négyet, ötöt felgyújtottak. 10 ellenséges repülőgépet lelőttek. Sok bombatalálat érte a pályaudvart és a kikötőt. Egy vonat kigyulladt. Két japán repülőgép nem tért haza.

Huszonkét hajót találtak el a japánok Chittagong kikötőjében

Milánóból jelenti: (MTI) A Stefani Iroda jelenti: A Corriera della Sera azt a bolgár forrásból szurmazó hírrel kapcsolatban, amely szerint az Egyesült Államok a keletázsiai tengerparton néhány szovjet kikötőt kért, megjelözi, hogy ez nem az első eset, mert Washington a Szovjet és Japán között fennálló szerződéssel ellentétben álló hasonló kívánságokkal fordult már

Moszkvához. Moszkva világosan azt felelte, hogy az említett semlegességi szerződés érvényben van és amíg érvényben marad, északamerikai hajók, vagy repülőgépek nem használhatják a keletázsiai szovjet kikötőket.

ÉLÉNK TEVÉKENYSÉGET FEJT KI A TENGELY LÉGI-EREJE ÉSZAK-AFRIKÁBAN

Cyrencikában továbbra is élénk volt a felderítő és tűzérési tevékenység. Német harcigépek heves támadást intéztek Benghazi kikötője ellen. Tuniszban német repülők több ellenséges páncélost megsemmisítettek. Német és olasz repülők újból hevesen támadták Bone kikötőjét. Észak-Afrikában a tengely légiereje lelőtt 12 ellenséges gépet. A német haditengerészet légvédelme hajókaravánok biztosítása alkalmával 3 gépet lelőtt. A vasárnapra virradó éjjel német gyorsnaszádok az angol keleti tengerpart mentén ellenséges hajókaravánt támadtak meg és hat kereskedelmi hajót megtorpedóztak. Három gőzös 9.000 tonnával azonnal elsüllyedt, míg egy tartályhajó kigyulladt. Két további gőzöst is megtorpedóztak. Valamennyi naszádunk visszatért. A haditengerészet tűzérsege négy angol gépet lelőtt.

Papszász Lajost és Beöthy Lászlót választotta meg Bihar vármegye főrendiházi tagjául

Póttagok: dr Miskolczi Pál, Balogh Ferenc és Fildán Emil

Nagyvárad. Saját tud. Bihar vármegye törvényhatósági bizottsága kedden délelőtt dr Cziffra Kálmán főispán elnöklésével tartotta meg rendkívüli közgyűlését a vármegyeháza nagytermében.

Napirend előtt a főispán dr Szőke Gyula komádi körorvos, volt biharvármegyei tiszti főorvos elhunytáról emlékezett meg.

A tárgysorozat első pontjaként dr Osvald János bejelentette a belügyminiszter leiratát a felsőházi tagok és póttagok megválasztására. Bejelentette azt is, hogy Beöthy László mandátuma lejárt, tehát 2 rendes tagot és 3 póttagot kell választani.

A gyűlés 2 szavazatszedő bizottságot választ.

Az első bizottság: elnök: Martonffy Barna, tagok: Szunyogh Sándor, Fábán Imre, jegyző: dr Rojt Mihály.

A második bizottság: elnök: Markovits Kálmán, tagok: Egri István, Rácz György, jegyző: dr Dávid Alajos.

Soronkívül Báthory Szűcs Sándor ny. tábornok kért szót és a zsidó liberálisizmusnak a magyar közélet legmélyére nyúló gyökereinek kiirtását sürgette. (Beszédét részletelesen holnapi számunkban ismertetjük. Szerk.)

A felszólalás után az ülést előbb a rendes, majd a póttagok megválasztására felfüggesztette az elnök.

sen támadták Bone kikötőjét. Észak-Afrikában a tengely légiereje lelőtt 12 ellenséges gépet. A német haditengerészet légvédelme hajókaravánok biztosítása alkalmával 3 gépet lelőtt. A vasárnapra virradó éjjel német gyorsnaszádok az angol keleti tengerpart mentén ellenséges hajókaravánt támadtak meg és hat kereskedelmi hajót megtorpedóztak. Három gőzös 9.000 tonnával azonnal elsüllyedt, míg egy tartályhajó kigyulladt. Két további gőzöst is megtorpedóztak. Valamennyi naszádunk visszatért. A haditengerészet tűzérsege négy angol gépet lelőtt.

A rendes felsőházi tagok választásánál összesen 220 szavazatot adtak le, ebből 219 volt érvényes. A közgyűlés Papszász Lajost (215 szavazat) s Beöthy Lászlót (211 szavazat) választotta meg felsőházi tagokul. A póttagok választásánál 197 szavazatot adtak le. Póttagok dr Miskolczi Pál (194 szavazat) Balogh Ferenc (162 szavazat) és Fildán Emil (147 szavazat) lettek.

Dr Cziffra Kálmán megválasztottaknak jelenti ki a fent említetteket, majd néhány szóban rámutatott arra, hogy a választási számárány is ékes bizonyítéka annak a bizalomnak, amellyel a megválasztottakat kiválasztották.

Ezután rátértek a többi tárgysorozat pont letárgyalására.

Karácsonyi vásárt rendeznek a váradvelencei katolikus asszonyok

Nagyvárad. Saját tud. A Váradvelencei Római Katolikus Egyházközségi Asszonycsoportjának Szent Erzsébet közössége december 17-29-ig karácsonyi vásárt rendez a velencei Kulturházban.

A vásárt 17-én este 6 órakor nyitja meg dr Hlatky Endre főispán. A vásár a jelzett napokon egész nap nyitva lesz. Sok értékes és hasznos dolog vásárolható a kiállításon: porcellán, játékok, ruhanemű, könyv, háztartási cikkek, cukorka, bőséges választékban kapható. Elsőrangú bufférol is gondoskodik a vásár rendezősege, sőt minden este disznótoros vacsorával örvendeztetni meg a közönséget.

Nagy szeretettel hívnak mindenkit a váradvelencei katolikus asszonyok, hogy a vásár támogatásával a szegény gyermekek felruházásában segítségükre legyenek.

Bulgária és Magyarország gazdasági téren is együttműködik.

Szófia. (MTI.) 1300 régi tűzharcos jelenlétében ünnepélyes ülés keretében díszjelvényeket osztottak ki a magyar kolónia tagjai között. A szónokok hangoztatták, hogy a bolgár és magyar nép ismét együtt harcol, mint a világháború idején. Az együttműködést most kiterjesztették gazdasági téren is. A nép kölcsönösen segíti egymást, hogy résztvevessenek az új Európa kialakításában.

Szabadságra megy az alispán. Nagyvárad. Saját tud. Dr vitéz Nadányi János, Bihar vármegye alispánja, december 18-tól december 31-ig szabadságra megy.

Jóska és az öntudat

Pár napja, hogy ezen a helyen megjelent egy cikkekém „Jóska a jövő magyarja” címmel. Az írást Jóska szülei is olvasták. Nagy volt az örömmük, hogy a pöttöm, alig három éves fiacskójuk újsághős lett. Jóska az anyja felhozta hozzám, hogy megköszönje első nyilvános szereplését.

Anyja sugla, kérdezem meg, hogy ki vagy te Jóska?

Jóska nagy kacagó szemmel nézett rám, haptákba vágta magát és öntudatosan kivágta: „én vadok a jövő madarja”. Utána anyja biztatására, mint a jövő magyarjához illik, nagy peckesen végig masirozott a konyhán és komoly férfihangokat sejtetően énekelte: „Hojti Mitlós tatonája vadok jégsebb tatonája!”

Sikere nagy volt s Jóska önludatosan fogadta a dicséretet s szemmel láthatóan ő is meg volt elégedve saját magával.

Szerénytelenség lenne részéről, ha azt állitanám, hogy Jóska öntudatát cikkemmel én ébresztettem fel, mert az öntudatot azelőtt is úgy hordozta, mint arcoskáján az egészség két piros rózsáját s szemében a legszébb csillagfényt. Bizonyítékul le kell írnom Jóska esetét a verebekkel. Az utcánkon végig gesztenyefák sorakoznak. Gyönyörű alkonyati őszi nap ragyogott a gesztenyefák sárguló, rozsdásodó levelein. Éppen a ház előtti fa ágai között nagy verebsokadalom lármázott. Csodálatosan nagyszájú, nagyhangú jöszögek tudnak lenni ezek az apró madarak. Hallgattam, hogy mitől is folyik a verebtanácskozás, de sajnos, nem értem a nyelvüket... Jóska — egészen egyedül — kint ült a kapu lépcsőjén, angyali maszatos képpel s látszólag angyali nyugalommal és fel-fel pillantott a verebekre. Én az emeleti ablakból, hol Jóska, hol a verebeket figyeltem.

Egyszer csak látom, hogy Jóska felpatlan s nagy komoly képpel, türelmetvesztett férfiu méltósággal, karját is parancsolásra lendítve, harsányan kiáltja a verebek felé: „Csend legyen!” De bizony a verebsereg nem igen hederített Jóska parancsoló hangjára, mert tovább folyt a pletykázás, a zajongás az ágak között. Jóska hitetlenkedve nézett szembe ekkora felegyelmességgel, arca nekivörösödött és amikor látta, hogy az első szó nem használt, újra reáripakodott a verebekre: „há! nem mondnam, hogy csend legyen!” Együtt nevettem a verebekkel Jóska kudarcán, aki szörnyen megsértve hagyta el kudarcának színhelyét és tünt el a kapu alatt.

S. K.-né.

Tartózkodjunk a karácsonyi utazástól

Felhívást adott ki a MAV, amelyben bejelenti, hogy az ünnep előtt és után nem tud különvonatot beállítani

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Illetékes helyen a legnyomatékosabban felkérjük a közönséget, hogy a karácsonyi utazásoktól mindenki tartózkodjék. A háborús viszonyok miatt a MÁV karácsony előtt és után nem tud különvonatot beállítani.

Megjelent Nagyvárad lakásbérleti szabályrendelete

Mire terjed ki a szabályrendelet? Hogyan kell kötni szerződést?

(Nyelcadik közlemény.)

(2) A ház kapuját október hónap 1. napjától bezáróan április hónap 30. napjáig terjedő időszakban este 10 órától reggel 6 óráig, május hónap 1. napjától bezáróan szeptember hónap 30. napjáig terjedő időszakban pedig este 10 órától reggel 5 óráig zárva kell tartani.

(3) A bérbeadó jogosult a ház kapuját a (2) bekezdésben említett időn kívül is a bérlők előzetes hozzájárulásával zárva tartani, de a kapupénz ebben az esetben is csak a (2) bekezdésben említett időben történő kapunyitásért jár.

(4) Olyan házban, ahol házfelügyelő nincs, a bérbeadó köteles a saját költségén a bérlőt kapukulccsal ellátni.

A lakók közös használatára szolgáló közös helyiségek és felszerelések karbantartása
25. §.

(1) A bérbeadó köteles a lakók közös használatára szolgáló helyiségeket (az udvart és a világítóudvart, a kapualját, a lépcsőket, a mosókonyhát, a mángorlót, a szárítót, az árztékeket, a kútát, a csatornát stb.) és felszereléseket (a felvonót, a kéményeket, a viz-, gáz- és villanyvezetékeket, a kútát, a csatornát stb.) a rendeltetésszerű használathoz szükséges berendezéssel ellátva jókarban és tisztán tartani és gondoskodni arról, hogy a lakók a bérleményt és felszereléseit akadálytalanul használhassák.

(2) A mosókonyhát és felszerelését a bérlő a használat után mindig tisztán köteles a bérbeadónak visszaszolgáltatni.

Világítás
26. §.

(1) A bérbeadó köteles gondoskodni, hogy az időnkint nappal beálló vagy állandó sötétség tartamára, valamint az esti sötétség beálltától kezdődően este 10 óráig a ház udvara, a zárt kapualja és a lépcsők kellően legyenek világítva.

(2) A bérbeadó köteles gondoskodni, hogy az egyemeletes ház fölépcsőháza az emeleten, a többemeletes ház fölépcsőháza pedig legalább minden második emeleten este 10 órától éjjel 12 óráig állandóan legyen világítva, az éjjel többi óráiban pedig a lakásba igyekvőknek, vagy a lakásból távozókknak köteles kellő világítással szolgálni. Ha azonban a fölépcsőháznak alkalom szerint szükséges világítására önműködő villamoskapcsoló áll rendelkezésre, a bérbeadó este 10 óra után a fölépcsőházat állandóan világítani nem köteles.

A felvonó
27. §.

(1) Ha a házban felvonó van, a bérbeadó azt üzemben tartani köteles, s ha a felvonó üzemben van, a bérlő azt használni jogosult. A személyfelvonót reggel 6 órától délután 6 óráig üzemben kell tartani és annak használatát bárki részére meg kell engedni. Az üzemben csak a felvonó karbantartásához és javításához okvetlenül szükséges munkálatok elvégzésének idejére szakítható meg.

(2) A személyfelvonót a bérbeadó felügyelése nélkül csak személy felállítására, beteg fel- és leszállítására, továbbá a személyfelvonót hasz-

náló személy kézicsomagjainak felállítására, valamint ott, ahol teherfelvonó nincs, gyermekocsi fel- és leszállítására szabad használni. Olyan kézicsomagot, amely a felvonó megterhelésére, vagy a felvonó és az utitársak beszennyezésére alkalmas, nem szabad szállítani.

(3) A bérbeadó a bérlőtől, az albérlőtől, valamint a bérlő vagy az albérlő házanépéhez tartozó személytől a felvonó használatáért külön díjat — felvonódíjat — nem követelhet, kivéve, ha a bérlővel a beköltözés előtt felvonódíj fizetésében megállapodott. A megállapodás csak akkor érvényes, ha írásba van foglalva és ha a felvo-

nódíjat személyenként és menetenként határozza meg. A felvonódíjnak a megállapodásban meghatározott összege azonban nem haladhat meg személyenként és menetenként 10 fillért; ha pedig a felvonót ugyanahhoz a családhoz tartozó és ugyanabban a bérleményben lakó személyek együttesen használják, az ezek után járó felvonódíj menetenként nem haladhatja meg összesen a 10 fillért. Ha a bérbeadó a felvonót a bérleti jogviszony fennállása alatt szereltette fel, a bérlő a felvonó használatát csak akkor igényelheti, ha bérbeadóval ennek a bekezdésnek korlátai közt megállapodott.

Felemelték az iparban, kereskedelemben, bányászathoz és kohászatban dolgozó munkások gyermeknevelési pótlékát

A munkások a katonai szolgálat ideje alatt is megkapják a nevelési pótlékot

A Budapesti Közlöny vasárnapi száma közli a miniszteriumnak 7219. 1942. M. E. számú rendeletét az iparban, kereskedelemben, valamint a bányászathoz és a kohászatban alkalmazott munkások gyermeknevelési pótlékáról szóló 1938. XXXVI. törvények egyes rendelkezéseinek módosítása és kiegészítése tárgyában. A rendelet szerint a gyermeknevelési pótlékot az igény jogosultnak a háború idején, de legkorábban az 1942. július 31. napja után, a nem hivatalos állományban teljesített tényleges katonai (csendőrségi) szolgálata egész tartamára ki kell fizetni, feltéve, hogy az igény jogosult az említett szolgálatra való bevonulását megelőzően az 1938. XXXVI. törvények alá eső vállalatnál legalább három hónapon át munkaviszonyban állott. A gyermeknevelési pótlék az olyan igény jogosultat is megilleti, aki közérdekű munkaszolgálatot teljesít.

A rendelet egyúttal a gyermeknevelési pótlék összegét is felemeli. A pótlék összege ezentúl: egy gyermek esetében 7 pengő, két gyermek esetében 8—8 pengő, három gyermek esetében gyermekenként 10—10 pengő. E rendelkezés szempontjából azonban csak azokat a gyermekeket (ideértve az unoká-

kat is) lehet számításba venni, akik után az igény jogosultaknak a törvény értelmében gyermeknevelési pótlék jár. A felemelt összegű pótlék decembertől kerül kifizetésre.

Ugyancsak a Budapesti Közlöny vasárnapi számában jelent meg a 77.500—1942. Ip. M. számú rendelet, amely ezert az iparügyi miniszter a gyermeknevelési járulékegység mérvét az 1942. számadási évre — az eddigi megállapítást módosítva — 55 pengőben állapította meg. A gyermeknevelési járulékfizetésre kötelezett vállalatok kötelesek ennek folytán a terhekre az 1942. évre már megállapított gyermeknevelési járulék 10 százalékaának megfelelő összeget a szakmai családpénztárhoz legkésőbb 1943. január 5-ig befizetni.

Az 1943. évre a járulékegység mérvét az iparügyi miniszter ideiglenesen 80 pengőben állapította meg. A vállalatok a törvényes rendelkezések szerint előlegül szolgáló befizetéseket a 80 pengős járulékegység és az 1941. évi átlagos munkáslétszám alapulvételével — az ezután járó 5 százalékos fenntartási hozzájárulással együtt — az érvényes rendelkezésekben meghatározott időben kötelesek teljesíteni.

Kiknek fellebbezéseit tárgyalja az adófelvételbizottság

A nagyváradai I. számú adófelvételbizottság 1942. december hó 16-án szerdán az alábbi adófelvételbizottságok tárgyalja:

Amíg Anna hegedűtanárnő Lázár Vilmos-u. 1. Dr. Andriška József földbirtokos Rákóczi-u. 8. Dr. Adorján Emil magánzó Kazinczy-u. 6. Adámszky Ferenc fűszerkereskedő Könyves Kálmán-u. 8. Bass Izsák textilszövő Pável-u. 23. Blum Gábor és Társaj gazdalkodó Kossuth-u. 8. Berlinszky Konstantin háztulajdonos Hegyesi M-u. 14. Bogdán-

szky Kálmán vendéglő Teleki-u. 66. Bartha Terézia fűszerkereskedő Dr. Moskovits-u. 16. Besting Gottfried cukrász Rákóczi-u. 12. Blum Mózes háztulajdonos Szacsavay-u. 44. Braun Emil dohánnyáros Keskeny-u. 20. Braun Jakabné fűszerkereskedő Gillányi-u. 43. Özv. Békés Jenőné háztulajdonos Huszár-u. 15. Bleier Mano földbirtokos Ritoók Zsigmond-u. 8. Bárány Pál vasöntő Jókai Mór-u. 12. Banyik Béláné női szabó Szent János-u. 13. Béteky Ferenc szállító Bémer-tér 3. Özv. Boros Jenőné

háztulajdonos Kossuth-u. 12. Bulbuka József csizmadia Holdvilág-u. 11. Dr. Cziffra Kálmán főispán Széchenyi-tér 5. Özv. Dossu Ilénné háztulajdonos gr. Csáky-u. 45. Deutsch Aladár háztulajdonos Rákóczi-u. 11. Özv. Eichenwald Mórné piaci árú Szacsavay u. 61. Farkas Dezső madrágtartóképző Akadémia-u. 4. Fényes Béni földbirtokos Damjanich-u. 20. Özv. Fodor Péterné földbirtokos Kálvária-u. 15. id. Peldereán György megbízottja: dr. Bozsódy János házg. Pável-u. 19—Szent János-u. 7. Finkelstein Armin hitoktató Szacsavay-u. 45. Fekete Imre kocsmáros Gróf Tisza István-u. 37. Főríz Sándor kocsmáros Szent János-u. 72. Fuchs Sándor ügynök Gróf Teleki Pál-u. 62. Grünbaum Róza háztulajdonos Szacsavay-u. 32. Glück Gyula elektr. konstrukt. Szacsavay-u. 22. Özv. Grünwald Mórné háztulajdonos-gyáros Hiltler-u. 38. Gitye Margit nyugdíjas Szent János-u. 17. Gabel Margit háztulajdonos Szacsavay-u. 9. Özv. Groes Béláné háztulajdonos Rimanóczy-u. 5. Heller József banktisztviselő Alapi-u. 11. Özv. Hajnal Farkasné háztulajdonos Kossuth-u. 10.

1942. december hó 17-én:

Horváth Arpád vezérigazgató Deak Ferenc-u. 1. Herskó Ilona női kalapos Magyar-u. 29. Issler Ignác ügynök Teleki-u. 48. Özv. Jakab Jolán háztulajdonos Szent János-u. 9. Jakab Pál háztulajdonos Luther Márton-u. 7. Jakabovics Béla ker. ügynök Gróf Teleki-u. 38. Kelemen Vilmos kereskedő Mikes Kelemen-u. 4. Özv. Keszyus Jánosné háztulajdonos Úteg-u. 26. Kovács Zoltán ny. községi jegyző Szaniszló-u. 32. Klein Mór kávéházbérbeadó Gr. Bethlen István-u. 5. Özv. Kolling Györgyné háztulajdonos Hitler Adolf-u. 67. Köller Ágoston műközőrűs Hitler Adolf-u. 32. Krizsán Rudolfné és Grósz Albert fodrász Nagy Sándor-u. 2. Krizsán Rudolf cipész Danko Pista-u. 24. Léway Józsefné földbérlő Horthy Miklós-u. 8. Lichtmann Miksa házh. élvező Szaniszló-u. 20. Lunkán János gummijav. bér-autós Keskeny-u. 13. Lupsa Endre g. kel. lelkész Kapucinus-u. 2. Meer Imre háztulajdonos Mussolini-u. 5. Dr. Munk Béla ny. vár. főorvos Hlatky Endre-u. 7. Muhihs Márton háztulajdonos Szaniszló-u. 31. Moskovics Miksa háztulajdonos Széchenyi-tér 8. Nyikom Sándor hentes és mészáros Varju-u. 35. Nusbaum Sámuel ház- és malomtulajdonos Rulikovszky-u. 12. Özv. Oláry Gusztáv háztulajdonos Gróf Csáky-u. 17. Órás Lászlóné hentes és mészáros Gróf Csáky-u. 18. Pollák Hersch m. hitoktató Pece-u. 20. Pollák Rezső háztulajdonos Arany János-u. 9. Pártl József ny. jegyző Vörösmarthy-u. 57. Özv. Róth Henrikné háztulajdonos Hlatky E.-u. 3. Róth Adolf tisztv. Hlatky E.-u. 1. Ritter Józsefné zöldségkereskedő Magyar-u. 13. Ruzicakay József vendéglős Kapucinus-u. 3. Özv. Rosenfeld Henrikné rövidárkereskedő Gaiamb-u. 1. Özv. Szántó Dezsóné háztulajdonos Szaniszló u. 7. Schmutzler János műorás Vörösmarty-u. 39. Schenk Fülöpné kereskedő Kossuth-u. 8. Dr. Silberstein Emil háztulajdonos Szilágyi Dezső-u. 9. Salamon Herman fűszerkereskedő Zárda-u. 2. Salamon Ernő gimn. tanár Dudek-u. 6. Sternberg Salamon háztulajdonos Gillányi-u. 81. Steiner Miklós gyárig. Gömbös Gyula-u. 21.

A tárgyalások délután fél 3 órakor kezdődnek.

Hirdessen a Magyar Lapokban

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
SZELÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
Telefon: 12—27.

ELŐFIZETESI ÁRAK: Egész évre 30,
félévre 15, egy óra 2.50 pengő.
Postatakarékpénztári csekk számlánk
száma: 72.301.
Kéziratokat nem adunk vissza.

**SZERDÁN DELUTÁN ÜLÉST TART
A 42 TAGU ORSZÁGOS BIZOTTSÁG.**
A MTL. jelenti: A 42 tagú országos bi-
zottság szerdán délután ülést tart.

**Károly román exkirály, mint sajtófe-
jedelem.** Nagy az érdeklődés Londonba
azzal a hírrel kapcsolatban, hogy a ro-
mán exkirály új foglalkozást talált ki a
maga számára. Elhatározta ugyanis,
hogy újság-király lesz belőle. Első lap-
ja most van megjelenőben. Címe: „Han-
gok Romániából”; terjesztése Mexikó-
ból indul ki célja Romániának a ro-
kon latin népekhez való közelebb ho-
zása. (St.)

**AZ ORSZÁGOS HADIGONDOZÓ
SZÖVETSÉG** csoportvezetőit és tagjait
kérjük, hogy tagdíjukat személyesen szí-
vekedjenek irodánkba. Telekv. utca 3.
szám alá behozni d. e. 10—12 között.

Amerika rézet gyűjt. Az amerikai
hadigazdálkodási minisztérium azzal a
felhívással fordult a szülőkhöz, hogy
igyekezzék gyermekeiket lezoktatni a
réz-cetek gyűjtéséről, mert legnagyobb
sajnálattal a mai időkben nem áll
módjában a gyermekek által szűke-
sített réz-cetek megfelelő mennyiségben
való nyomtatása. Az utóbbi évben már
nem kevesebb, mint 1.439.000.000 darab
réz-cetettel volt kénytelen a minisztérium
forgalomba bocsátani. Amerikában
ugyanis az a vélemény alakult ki, hogy
a réz-cetek a gyermekek takaréknem-
ségeiben tűnnek el — de vajon nem
vásárolnak már az amerikai gyerme-
kek a régi, szennvedéllyel cukorkákat
avagy léggömböket? (St.)

**ANGLIÁBAN KORLATOZZÁK A
POLGÁRI SZÜKSÉGLETEKRE SZOL-
GÁLÓ BEHOZATALT.** Amsterdamban
(MTL) A NTL. jelenti: A brit hírszolgá-
lat közlése szerint a földművelésügyi
miniszter bejelentette, hogy a jövőben
még erősebben korlátozzák a brit pol-
gári szükségletek fedezésére szolgáló be-
hozatalt.

Mejtelint a Helikon. Nyolcvan oldal-
nyi terjedelemben meg jelent az Erdélyi
Helikon decemberi száma. Kodály Zoltán
a nagy magyar zeneköltő hatvanpa-
dik születési évfordulójára emlékező
közli a folyóirat Szöllősy András Ko-
dály klasszicizmus című tanulma-
nyát, amelyben a szerző Kodály négy
évtelét és munkásságát méltatja. Ti-
nodj Gábor Hajótóljából öresem címen
ajl. író, jelentést Dél-Erdély magyarsá-
gának szellemi életéről. Közli még a
folyóirat Kovács Endre Új magyar re-
gények és a mai társadalom és Gomkó
László Dalban született nemzetiségű
tanulmányát. A szépirodalmi részben
K. Grandpierre Emil Az apistól című
novelláját, Bartók János és Dudas
Kálmán verseit találhatjuk az olvasó. A
szemleirovatokban pedig Ficzy Dónes,
Horváth Elek, Lakatos István, Marosi
Péter, Páku Imre, Papp József, R. Nagy
András, Szabó István és Szöllősy An-
drás kisebb tanulmányait és változatos
tárgyú szemleírásait. Az Erdélyi He-
likon címe, ahova előfizetések és meg-
rendelések küldendők: Kolozsvár, Má-
tyás király-tér 7. I. Budapesti főbizo-
mányos: Révai Irodalmi Intézet R. T.
Budapest V., Vadász-utca 16.

FELHÍVÁS. Felhívjuk a Nagyvárad
és Vidéke Ipartestület vas- és fémpari
szakosztály tagjait, hogy anyagszüke-
ségük előjegyzése végett 16-án délután
6 óráig bezárólag a szakosztály irodá-
ban jelenjenek meg. Elnökség.

**Három új vitézt avatott a Vitézi Szék
biharmegyei kapitánysága.** Nagyvárad
Saját tud. A Vitézi Szék biharmegyei
kapitánysága ünnepélyes keretek kö-
zött felavatta Horváth Pál, föld-
bírtokost, Papp Sándor igazgató taní-
tót és Vass Lajos 50 százalékos komádi
hadirokkantát. A felavatást vitéz Bá-
thory-Szűcs Sándor tábornok vége-
zelte szavakkal üdvözölve az új vité-
zeket.

**GAZDASÁGI TÁRGYALÁSOK OLASZ-
ORSZÁG ÉS TÖRÖKORSZÁG KÖZÖTT.**
Ankara. (MTL) A Stefani jelenti: Rö-
videsen Ankarába érkezik egy olasz
gazdasági bizottság, amely Olaszország
és Törökország között megkötendő gaz-
dasági egyezményről tárgyal.

Modern BUTOR olcsón MEZEINÉL
festett. kapható
Szabadság-utca 12. és Szacsavay-utca 48. Háló, kombinátszobák, előszobák, konyhák.

**BEIKTATTAK VÁRADY IMRÉT A
BOLOGNAI EGYETEMEN. A MA-
GYAR NYELV ÉS IRODALOM TAN-
SZÉKÉBE.** Róma. (MTL) Olaszország
legrégibb egyetemén a bolognai egye-
temen, szombaton iktatták be ünnepé-
lyes keretek közt Várady Imre egyetemi
nyilvános rendező tanárt a magyar-olasz
kulturális egyezmény értelmében létesít-
ett magyar nyelv és irodalom tanszé-
kébe.

**VISSZATÉRT BERLINBE A DÁN
KÖVET.** Kopenhága. (MTL) A NTL. je-
lenti: A berlini dán követ hosszabb tá-
vollét után visszatért berlini állomásá-
lyára.

Rádiók, kerékpár részletek is kapható
**Pálffy J. KUHNE le-
rakát**
Mussólyi-tér 16.
Telefon 15-24

HIRDETÉS. A Nagyvárad és Vidéke
Ipartestület Ruházati és Textil Iparosok
szakosztályja a decemberi cépaakutalá-
sát folyó hó 15-én kezdi, egyben tisz-
telettel felkérjük tagjainkat, hogy a tex-
til hulladékról szóló elismervényt min-
denki hozza magával.

**FOKOZÓDIK A KOLERAJÁRVÁNY
CSUNGKINGBAN.** Tokio. (MTL) A
NTL. jelenti: Csungkingban a kolera-
járvány az utóbbi időben fokozódik.
Augusztushban és szeptemberben 4500
ember esett áldozatul a járványnak.

KORONA Filmszínházban
Az évad legnagyobb sikerű filmje
A király bolondja
(RIGOLETTO)
Verdi gyönyörű zenéje, Michel Simon lenyűgöző alakítása.
Rossano Brazzi, Mária Mercaderi

**MANGALICA TENYÉSZKANOKAT
OSZTANAK SZÉT.** A földművelésügyi
miniszter a mangalica sertésállomány
vér felhívására és minőségi színvonalá-
nak emelése érdekében december máso-
dik felében mangalica-tenyészkánokat
oszt szét. Több mint 1700 darab tenyész-
állat kerül kiosztásra, amelyeket magán-
gazdaságokból vásárolnak össze. A jövő
évi tenyészállatvásáron további 700 te-
nyészkant vásárol a minisztérium ugya-
nyan e célból. Az állam a tenyésztőknek
darabonként 100—125 pengővel olcsó-
ban adja tovább a tenyészállatokat, mint
amennyit azokat beszerzi. (Magy. Tud.)

**Az Actio Catolica 80. sz.
filmkritikája**
„IGAZI FERFIK”. A férfi mun-
kát, bajtársiasságot és közösségi szel-
lemet sugárzó svéd film, azzal a fel-
emelő gondolattal, hogy a munkánál
nagyobb az ember, a rideg köteles-
ségénél a szeretet.
„STYX KAPITÁNY LESZAMOL”.
Javító szándéku német kalandfilm,
melynek erkölcsi igazságtévése elfo-
gadható.
„VIHAROS EJSZAKA”. Törvénye-
sített szabadszerelm, teljesen elfo-
gadhatatlan erkölcsi feltorgással.

SZERKESZTOI ÜZENETEK

H. M. Cséfi. A beküldött cseppet
megkaptuk: Késsé soknak találjuk. Azt
semmiképpen sem találjuk termékeze-
tesnek, hogy névtelenül menjen az
adomány. Nem személyről van itt szó,
hanem ügyről. Az embereknek jó pé-
lda kell. A gazdagok, a tehetősek bizony
nem adakoznak, vagy ha adnak is,
csak akkor teszik, ha egy kis reklám
jár érte. De meg így is csak költésfil-
lereket adnak. Miért ne tudja meg
mindenki, hogy egy szerény, anyagi vi-
szonyok között élő, római katolikus ta-
nitónő azzal akar magának káraszonyi
díjnyeret szerezni, hogy a sapadit, kicsi
Nagy Imre számára káraszonyra 50
pengőt küld? Azért kérjük engedélyt
ahhoz, hogy ezt a nemessé tettet kel-
lő formában, az ügy érdekében nyilvános-
ságra hozhassuk.

Előfizető. Nagyvárad. A magániszt-
viselők egyesülete nem régen alakult
újra. Tudomásunk szerint a Nemzeti
Munkaközvetítő helyiségében van az iro-
dája. Férje nyugdíjának, illetve kegy-
díjának ügyében a hadirokkantak iro-
dája felé forduljon felvilágosításért. A
hadirokkantak irodája a Széchenyi-
épületben van. Ha hiányoznak az ir-
telek, a hadirokkantság megállapítása
akkor is lehetséges felvilágosítást alap-
ján. Egyébként minden ilyen ügy a
honvédelmi minisztérium hatáskörébe
tartozik.

„Bekros Ijós.” Nagyvárad, Erdély.
levelet, amelyben nagyon sok igazság
van, megkaptuk. Sajnos, csak akkor
vehetünk hasznát, ha nevé is aláírta
volna. Így csak magunk között vehet-
jük tudomásul és használhatjuk.
Egyébként a kiadást a levelet megírta,
az érdekesen tudna hozzájárulni 6 gyer-
mek, 13 unoka és egy dedunoka jogán
az idősebb kérdésekhez. Szerelmünk
aláírt levelet kapni hasonló tartalom-
mal.

V. F. László. Nagyvárad. Örülünk az-
nak a felismerésnek, hogy cikkünk idő-
szerű volt és jószándékkal íródott. Ami
a kérdés gyakorlati oldalát illeti, csak
úgy remélhető eredmény, ha az egye-
sület pontosan ismerteti az összes
lévő hatályos törvényeket, rendeleteket
és rendelkezési szabályokat. Az egyesület
tagjainak kell kiállni és beavatkozni
egyes esetekben. Így kap majd hátró-
ságot a járulékos is. Egyébként szívesen
vesszük hozzájárulását ebben a kérdés-
ben.

Uj ekék. A régi barátán
címmel írt vezetőcikket Juhos László,
a Magyar Föld segédszerkesztője a Ma-
gyar Föld legrégibb színgyűjteményében. A magyar
falu képes, hetilapja a trágyakezelés
kérdéséről, az állati csontképződés fel-
tételéről és a vízfolyások eliszapolódá-
sairól közöl értékes szakcikkeket. Erdé-
kes képekben számol be a dődszeret-
falvai vasút ünnepélyes megnyitásáról és
a Mezőgazdasági Művelődési Társaság
díjnyertes gazdájáról. Elbeszéléseket, ver-
seket sok érdekes képet, kiegészítők
cikkeit, rendeleteket, piaci és vásári
ábrákat és sok más érdekes cikket talá-
ljunk benne. Kapható az újságárusoknál
és az IBUSZ pavilonokban.

**VASUTFORGALOM. MAGYAROR-
SZÁG ÉS A FŐKORMÁNYZÓSÁG KÖ-
ZÖTT.** Mint ismertetés, Galicia hozzá-
csatolása óta a lengyel főkörmányzó-
ságnak közös határa van hazánkkal. A
határrezsen eddig nem volt lehetséges
a vasuti közlekedés, minthogy Galici-
ban rengeteg vonalt szétromboltak.
Krakkói jelentés szerint most már any-
nyira előrehaladtak a helyreállítási
munkálatok, hogy fel lehetett venni a
közvetlen forgalmat Magyarországgal.
Egylőre azonban csak a teheráruforga-
lom felvételéről van szó, a személyfor-
galmat később fogják megindítani.

Ünnepi ülést tartott a Szent István Akadémia

A Magyar Kurir jelenti: A Szent Ist-
ván Akadémia vasárnap délelőtt tartotta
a Szent István Társulat dísztermében
XXVII. ünnepi ülést. A megjelentek
sorában voltak többek között: Angelo
Rotta c. ének, apostoli nuncius, dr.
Schöffler János szatmári püspök, Szi-
nyei Mersó Jenő vallás- és közoktatás-
ügyi, Varga József ipari és kereskedel-
mi miniszter, a honvédelmi miniszter
képviselőjében Ruszkiczay-Rüdiger Im-
re altábornagy.
11 órakor érkezett a terembe Se-
rédi Jusztinián bíró, a Szent István
Akadémia elnöke, Serédi Jusztinián be-

szédőnek érdekes szövegét lapunk
vezetőhelyén közöljük.
A herceprímás megnyitja után Pa-
laky Arnold pápai prelátnak másodiknak
tartott előadást „Allandó küzdelem,
végső győzelem” címmel.
A nagyhatású előadásért a herceprí-
más, mondott köszönetet, majd Vargha
Damján egyetemi tanár, rendes tag tar-
tott előadást „Jubiláló magyar szerzetes-
rendek” címmel. Ezután a főtákar be-
szólásával röviden a Szent István Akadé-
mia 1942. évi működéséről, továbbá
az ünnepi változásokról, a kiadványokról,
a kitüntetésekéről.

Keresztény magyar
keresztény
magyarnál vásárol

M. Kir. Állami Kórház Nagyváradi. 1699/1942.

Versenyárgyalási hirdetmény

A vezetésem alatt álló nagyváradi m. kir. állami kórház részére 1943. évi január hó 1-től 1943. évi december hó 31-ig terjedő időre szükséges élelmiszerek és pedig: marha-, sertés-, borjúhús, zsír, hentesárúk, tojás, vaj, tejtermékek, liszt és egyéb őrlemények, hüvelyesek, fűszer- és gyarmatárúk, szárított zöldség, továbbá kenyér, zsemle, valamint tisztító eszközök, gyógyszerek, kötszerek és laboratóriumi cikkek szállításának biztosítására nyilvános versenyárgyalást hirdetek.

Ajánlatok a nagyváradi állami kórház gazdasági hivatalába legkésőbb 1942. december 28-án, délelőtt 10 óráig nyújtandók be, ahol azokat 11 órakor ajánlattevők, illetve igazolt képviselőjük jelenlétében bizottságilag fogjuk felbontani.

A kiírás részletei, feltételek, különleges feltételek, ajánlati és költségvetési űrlap a kórház gazdasági hivatalában Nagyváradi, Horthy Miklós út 1. szám alatt naponta a hivatalos órák alatt megtekinthetők, illetve beszerezhetők.

Bánátpénzt a közszállítási szabályzat 30. §-a értelmében kell letenni.

Nagyváradi, 1942. december 11.

Dr. Verzár István igazgató főorvos.

Jól szerepeltek az NSE vívók a visszatért városok versenyen

Vasárnap rendezték meg Budapesten a R. A. C. rendezésében a visszatért városok versenyét (melyet minden évben meg fognak tartani). A versenyt a Rendőr Főkapitányság dísztermében tartották igen nagyszámú és előkelő közönség jelenlétében, s azon Nagyváradi, Kolozsvári és Szabadka vívói is résztvettek.

A verseny eredménye a következő: 1. R. A. C. 3 győzelem, 2. K. A. C. 1 győzelem, egy döntetlen, jobb tusarány, 3. N. S. E. 1 győzelem, egy döntetlen, rosszabb tusarány, 4. Szabadka győzelem nélkül.

A verseny különös érdekessége hogy az NSE régi ellenlábas a kolozsvári AC döntetlent tudott csak kiharcolni idegen plánszon. állandó vezetés mellett... Ezzel ismételtén beigazolódtak a két vívó egyet egyformasága.

Egyébként az NSE Moritz őrnagyak, o. kapitány vezetésével a következő felállításban vívott Moritz, Barabás Szántó II., Csanda.

NAGYVÁRAD HARMADIK HELYEN VÉGZETT A RENDŐRTISZTEK VÍVÓ VERSENYÉN

Budapestről jelentik: A Rendőrtiszti AC évről-évre megrendezi a felszabadulás emlékére négyes kardvívó mérkőzését és ezzel kedvet csinál a kardvíváshoz Erdély, a Felvidék és Délvidék vívóinak, minden dicsőreget megérdemelt. Nagyszerűen sikerült az idei verseny is, bár a RAC csapata, amely dr. vitéz Lator, dr. Nedeczky, Pálkás és dr. Rónay összeállításban állott fel, főlegesen győzött. Kolozsvárt a döntőben 11:5 arányban, a Nagyváradi 12:4, Szabadkát 15:1 arányban verték. Kolozsvár-Nagyváradi mérkőzése 8:8 arányban döntetlenül végződött, de Kolozsvárnak jobb volt a tusaránya. — Nagyváradi-Szabadka 11:5 Végeredmény: 1. RAC, 2. Kolozsvár, 3. Nagyváradi, 4. Szabadka.

Mi ujság az országos vásáron?

Zöldségből és élőállatokból volt erős felhozatal

A hétfői országos vásáron a kereslet és a kínálat alapján a következő árak alakultak ki:

- Gabonaművek:** Semmi felhozatal.
- Gyümölcsfélék:** Közepes felhozatal. 1 kgr. alma 0.80—1.60—2.40. 1 kgr. szőlő 1.80—3.20. 1 kgr. citrom 0.30—4.40. 1 kgr. naszpolya 1.60—2.40. 1 kgr. gesztenye 2—2.40—3.20 P.
- Zöldségfélék:** Erős felhozatal. 1 kgr. burgonya 0.23—0.27. 1 kgr. répa 0.20—0.24. 1 kgr. hagyma 0.20—0.32. 1 kgr. cékla 0.20—0.26. 1 drb káposzta 0.20—0.50 kg. 0.20. 1 drb vörös 0.30—0.50, kg. 0.30. 1 drb. olasz 0.30—0.50, kg. 0.30. 1 drb sütőtök 0.34—0.40. 1 drb karfiol 0.40—0.90. 1 kgr. petrezselyem 0.30—0.36. 1 drb. karalábé 0.08—0.14, kg. 0.24. 1 drb. zeller 0.10—0.20—0.30. 1 drb retek 0.08—0.14. 1 kgr. spenót 0.80—1.20. 1 drb. torna 0.06—0.14—0.20.
- Élőállatok:** Erős felhozatal. 1 drb. szarvasmarha kgr. 1—1.40. 1 drb. fejős tehén 500—900. Szopós borjú kgr. 1.60—

1.70. 1 pár kismalac 40.60. 1 igásló 200—200. 1 drb. parádeslő 800—1300 P.

Tejtermékek: Közepes felhozatal. 1 liter tej 0.33—0.40. 1 kgr. vaj 6.80—7.20. 1 kgr. juhtúró 3.40—4.10. 1 kgr. tehéntúró 1.25—1.35. 1 kgr. tejfél 1.50—1.70. 1 kgr. sajt 3—3.40.

Kenyér: 1 kgr. egységes 0.42 P.

Szárnyasok: Közepes felhozatal. I. o. csirke kgr 3.50—4.60. Sovány liba kgr. 4.90 Pulyka kgr. 3.50—4.50. Hízott ruca kgr. 4.70. Sovány ruca kgr. 3.50—4.70. Tojást 0.20—0.23, kgr. 3.90—4.10 P.

Húsarak: 1 kgr. marhahús 3.70. 1 kgr. disznóhús 3.20—3.30. 1 kgr. növendék-marha 3.70. 1 kgr. juhhús 2.40. 1 kgr. bárányhús 2.40. 1 kgr. bivalyhús 3.30. 1 kgr. zsír 3.80. 1 kgr. tepertő 3.80.

Halfélék: Erős felhozatal. 1 kgr. sulyu ponty 3—3.80 élő. 1 kgr. csuka 2.50—3. 1 kgr. köröshal 1.20—1.60 P.

Oláh István piacrendező.

Arany-, ezüst-, briliáns tárgyak, svájci anker órák vétele, eladása, szakszerű alakítása, javítása **Ács Tibor.** Széchenyi tér 6.

SPORT

Ujpest a NAC kupa-ellenfele vasárnap — itthon

Késő éjszakai órákban jelentette fővárosi tudósítónk, hogy a hétfő esti szövetségi sorsoláson Ujpesttel került össze a NAC, úgy hogy a mérkőzést Nagyváradon játsszák. A mérkőzés vezetőjéül Horváth dr-t jelölték ki.

Városszerte nagy érdeklődés nyilvánul meg a NAC őszi bajnokságának csütörtöki ünnepsége iránt

Mint már jelentettük, csütörtökön este 7 órai kezdettel bensőséges kis háziünnepély keretében kívánja megünnepelni a NAC labdarúgó csapatának őszi kitűnő szereplését. Ez alkalommal nyílik meg a NAC-Otthon is. A nagy érdeklődésre való tekintettel kéri a rendezőség a tagokat, hogy vasárnap iránti igényüket legkésőbb szerdán este 8-óráig jelentessék be a NAC Otthonban, hogy megfelelő helyet biztosíthassanak mindenki számára.

tekinthetettel kéri a rendezőség a tagokat, hogy vasárnap iránti igényüket legkésőbb szerdán este 8-óráig jelentessék be a NAC Otthonban, hogy megfelelő helyet biztosíthassanak mindenki számára.

Férfi ruhákat, használt fákát legjobban árú vehet, eladhat **MOLNÁR** használt ruha üzletében Bemer-tér 1. (udvarban) Hívásra házhoz jövök.

SZÍNHÁZ

Színházi iroda közleményei: Keddtől koncert Táray Ferenc rendezésében és felléptével

Ma, kedden este: premier bérlet keretében mutatja be a színház Hermann Bahr: *Koncert* című vigjáték újdonságát Táray Ferenc rendezésében és vendégfelléptével. Az illusztris vendégművész partnerei: Hotty Éva, Szógi Arany, Szabó Ernő és Barsy Béla. Ezt az óriási sikerű vigjáték-újdonságot a színház gyönyörű kiállításban hozza színre. Diszlettervező: Útő Endre. Kedden este premier bérlet, szerdán este A-bérlet, csütörtökön este bérletszűnet.

tásban hozza színre. Diszlettervező: Útő Endre. Kedden este premier bérlet, szerdán este A-bérlet, csütörtökön este bérletszűnet.

Heti műsor:

Kedden este: Koncert, premier bérlet. Szerdán este: Koncert, A-bérlet.

Csütörtökön este: Koncert. Pénteken este: Csak egy asszony van a világon, premier bérlet. Szombaton délután: Nemes Rózsa Szombaton este: Csak egy asszony van a világon, A-bérlet. Vasárnap d. u. Mosoly országja.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

- Vas gyermekágy jó állapotban eladó Kovács, Kálvária-utca 26. 945
- Singer varrógép eladó. Hitler-u. 2 Petrovszky kárpitos. 546
- Fajalmák olcsón bezerzhetők. Szarvay-utca 17, pincében. — Ugyanott üres ládák eladók. 524
- Aranyat, ezüstöt briliánsat vásárolj! Farjan 5rás-ékszerész, Rakóczi-ut 8. 185
- Eladó regénytár. Dr. Baditz Miskolc. 152
- Briliánsot, aranyat, ezüstöt veszek Viktor ékszerész, Rakóczi-ut 3. 356
- Dándog kolyok kutya eladó Wesselenyi-utca 3. 544
- Faj farkaskutya eladó. Damjanich-u. 20. szám. 540
- Prima látesövet és kolyok pulikutyát megvételre keresek. Bessenyei kályhás Huszár-u. 23. 538

Jugatlan

Eladó a város közelében egy katasztrális szőlő lakással, ára 9000 pengő. — Másik 2 szobás azonnal beköltözhető új ház, ára 16.000 P. Puspöküton 2 szobás üzletház nagy kerttel, ára 10.000 P. Tatayné, Szigligeti-u. 12. 526

Állást nyec

Háromtagú családdhoz magános finom lelkű tisztességes nőt keresek, aki a háztartás minden ágában járatos. Megbeszélés végett kérem jelentkezni. Rakóczi-ut 26. sz. Molnár cukraszdaiban, délelőtt 11 óra és délután 4 óra között. 547

Január 1-re keresek megbízható ezemélyi gyermek mellé, aki a háztartás minden ágában segédkezik. Cim: Szaniszló-utca 68. Somogyi. 537

Alkalmazunk azonnali, vagy 1943. január elsejéig belépésével megfelelő gyakorlatlall rendelkező gyors- és gépirónót. Ajánlatokat Hangya Kirendeltség, Huszt, MÁV állomás címre kérünk küldeni. 536

Állást keres

Házmasteri állást keres fiatal házaspár. Címét a kiadóba kérek. 497

Gyermek mellé ajánlok 18 éves gyermekszereplőt. Sal Ferenc-utca 14. szám. 539

Különfélék

ZIPPZAR szakszerű javítása Jakab műszerésznél. Kossuth-utca 5.

Tökéstárs, keresztény keresztetik jóforgalmu vidéki vámörölő és olajmalomhoz. Cim a kiadóban. 523

Kölcshont előnyös feltétel mellett folyósít „Hitelszövetkezet”, Bethlen István-u. 6. 525

Öskeresztény 15.000 pengővel csendes társulna jövedelmű üzlethez. garancia mellett. Cim a kiadóban. 543

KIADÓTULAJDONOS: SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA

Fő- és felelőszerkesztő: Dr. Pál Árpád. Felelős kiadó: Dr. Scheffler Ferenc. Szent László-nyomda Rt. 1942. évi évi

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyváradi, Szilágyi Dezsi-utca 5. szám.